

Кліпута Д.В., студентка,
Факультет архітектури, будівництва та дизайну,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О.М.**, к.ю.н.

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ

Землі аеропортів (аеродромів) на даний момент мають суспільно важливе значення і за своїм цільовим призначенням вони є землями транспорту. Землі авіаційного транспорту – це землі, які надаються уповноваженими органами для розташування та забезпечення господарської діяльності підприємств, установ та організацій авіаційного транспорту. Діяльність земель спрямована на створення умов та використання повітряного простору людиною за допомогою повітряних суден.

Під правовим режимом земель авіаційного транспорту розуміють передбачений законодавцем порядок надання, використання та охорони земельної ділянки, наданої для потреб авіації. Під поняття правового режиму земель авіації також підпадають права та обов'язки власників та землекористувачів, набуття права власності на земельну ділянку, а також порядок реєстрації та сертифікації авіаційних підприємств [1, с. 10].

До земель авіаційного транспорту належать землі під:
а) аеропортами, аеродромами, відокремленими спорудами (об'єктами управління повітряним рухом, радіонавігації та посадки, очисними та іншими спорудами), службово-технічними територіями з будівлями та спорудами, що забезпечують роботу авіаційного транспорту; б) вертольотними станціями, включаючи вертольотодроми, службово-технічними територіями з усіма будівлями та спорудами; в) ремонтними заводами цивільної авіації, аеродромами, вертольотодромами, гідроаеродромами та іншими майданчиками для експлуатації повітряних суден; г) службовими об'єктами, що забезпечують роботу авіаційного транспорту [2].

Земельні ділянки, що необхідні для функціонування аеропортів (аеродромів) та перебувають у державній чи комунальній власності, надаються в користування тільки тим підприємствам, установам та організаціям, що провадять авіаційну та неавіаційну діяльність.

Землі аеродрому можуть використовуватися тільки з метою забезпечення аеродромної діяльності. Землі аеродромів можуть використовуватись для заходів тимчасового характеру за

погодженням з власником аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації [2].

З метою забезпечення узгодженої роботи всіх суб'єктів авіаційної діяльності на території аеропорту встановлюються земельні сервітути. Вони здійснюються у спосіб, який буде найменш обтяжливим для власника земельної ділянки, щодо якої він встановлений. Існує чотири можливих підстави для встановлення земельного сервітуту: договір, закон, заповіт, рішення суду.

Особливі вимоги встановлені законом до таких специфічних споруд що розташовуються в межах земель авіаційного транспорту як аеродром (він повинен бути сертифікований, всі цивільні аеродроми підлягають реєстрації у державному органі з питань сертифікації і реєстрації та занесенню їх до державного реєстру аеродромів України) [3].

Для того, щоб забезпечити належне функціонування авіаційного транспорту навколо аеродромів потрібно визначити певну територію і в її межах земельні права суб'єктів власності на землю і землекористувачів дещо обмежуються. Цю територію вважають приаеродромною і на ній відповідно до закону запроваджують особливий режим використання земель (запроваджується особливий режим одержання дозволу на будівництво та іншу діяльність тільки за узгодженням з органом державного регулювання діяльності авіації та відповідною місцевою радою).

На приаеродромних територіях повинен бути запроваджений особливий режим одержання дозволу на будівництво (реконструкцію) та іншу діяльність. Це виконується тільки за узгодженням з органом державного регулювання діяльності авіації та відповідною радою народних депутатів.

Підприємства, установи та організації, а також громадяни, які допустили порушення правил будівництва та інші дії на приаеродромній території, зобов'язані на вимогу власника аеродрому (аеропорту) або уповноваженої ним особи припинити будівництво чи іншу діяльність на приаеродромній території та провести у встановлений термін за свої кошти і своїми силами усунення допущених порушень [3].

Отже, правовий режим земель аеропортів (аеродромів) встановлюється для збереження, захисту та раціонального використання землі, яку використовують для розміщення авіаційних споруд, обладнання та будинків, без шкоди довкіллю та суспільству.

Література

1. Корнєєв Ю.В. Поняття й особливості правового режиму земель авіаційного транспорту. Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 36. наук. пр. Київ: НАУ, 2009, № 11. Ст. 9-13.

2. Земельний кодекс України від 25 жовт. 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

3. Повітряний кодекс України від 4 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.

УДК 347.824(043.2)

Команецька В.В., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Макеєва О.М., к.ю.н.

НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВІАСЛУЖБИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

З метою вжиття заходів до забезпечення безпеки цивільної авіації правоохоронні органи тісно співпрацюють із Державною авіаційною службою.

Державна авіаційна служба (Державіаслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра інфраструктури, який реалізує державну політику у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України та є уповноваженим органом з питань цивільної авіації. Основними завданнями Державіаслужби є: 1) реалізація державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України; 2) внесення пропозицій Міністрові інфраструктури щодо забезпечення формування державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України; 3) організація використання повітряного простору України; 4) здійснення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації, нагляду за забезпеченням аеронавігаційного обслуговування [1].

Як вважає П.І. Хамула, до системи правоохоронних органів України, розглядаючи їх у широкому розумінні, можна включити такі органи: прокуратура; Служба безпеки України; Управління державної охорони; Військова служба правопорядку у Збройних Силах України; Державна прикордонна служба України; Митна